

КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕТИКА ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ»

(факультетська вибіркова навчальна дисципліна)

Розробник:

Ільченко Алла,

к. пед. н., доцент, доцент кафедри
гуманітарних і соціальних дисциплін

Полтава, 2022 р.

Назва навчальної дисципліни	Етика ділового спілкування вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Викладач: Ільченко Алла Михайлівна , к. пед. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Контакти: ауд. 454, навчальний корпус № 4 e-mail: alla.ilchenko@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/ilchenko-alla-myhaylivna
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Спеціальність	факультетська вибіркова навчальна дисципліна

1. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системи фундаментальних знань про теоретико-методологічні засади етики ділового спілкування, концептуальних основ етики ділових відносин, набуття навичок активної участі у цих процесах, виховання культури спілкування та взаємовідносин для майбутньої професійної діяльності.

Основні завдання навчальної дисципліни: вивчення філософсько-етичних, психолого-педагогічних основ ділового спілкування та ділових відносин, їх норм і правил, шляхів застосування в професійній діяльності; засвоєння системи способів, засобів, стратегій ділового спілкування та побудови ділових відносин, враховуючи психологічні та соціокультурні особливості співрозмовників; формування умінь будувати ділові відносини, проводити індивідуальні бесіди, колективні обговорення проблем, переговори, ділові прийоми, виступати перед аудиторією з дотриманням норм і правил гуманістичної етики.

загальні компетентності	програмні результати
ЗКФК02. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності. ЗКФК03. Здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності в процесі навчання, наукової та професійної діяльності. ЗКФК04. Розуміння особливостей культури професійного спілкування та ділових відносин, змісту та структури корпоративної етики.	ПРФК03. Здатність використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології під час обробки, передачі та аналізу інформації; організувати та оптимізувати виробничу, наукову, комерційну та інші види діяльності з урахуванням вимог корпоративної етики та етики ділового спілкування.

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Спілкування як соціальний феномен.

Тема 2. Мистецтво правильно мислити і говорити. Уміння слухати.

Тема 3. Ділове спілкування та його особливості.

Тема 4. Форми обговорення ділових проблем.

Тема 5. Ділові зустрічі та переговори.

Тема 6. Взаєморозуміння та конфлікти у спілкуванні.

Тема 7. Керівник – ключова фігура в професійній діяльності.

Тема 8. Службовий етикет: моральні принципи та засади.

Тема 9. Етика та етикет у діловому спілкуванні з іноземцями.

Тема 10. Етика наукової діяльності: основні положення та виклики сьогодення. Академічна доброчесність.

3. Трудомісткість

Загальна кількість годин – 120.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік.

4. Політика оцінювання

Академічна доброчесність:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf> та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/etychnyy-kodeks.pdf>.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Максимальна/мінімальна кількість балів за програмними результатами

Програмні результати	Мін балів за програмними результатами навчання	Макс балів за програмними результатами навчання
ПРФК03 Здатність використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології під час обробки, передачі та аналізу інформації; організувати та оптимізувати виробничу, наукову, комерційну та інші види діяльності з урахуванням вимог корпоративної етики та етики ділового спілкування.	60	100
Разом	60	100

Форми оцінювання та методика нарахування балів

Форми контролю результатів навчання	Нарахування балів
	заочна форма навчання
Ведення конспекту	2 бали×10 опитування = 20 балів
Опитування, участь у дискусіях	4 бали×2 опитування = 8 балів
Виконання тестових завдань	1 бал×20 тестових завдань = 20 балів
Виконання завдань самостійної роботи	2 бали×10 завдань = 20 балів
Реферат, презентація	6 бал×2 = 12 балів;
Контрольна робота	20 балів
Разом	100 балів
	денна форма навчання
Ведення конспекту	2 бали×10 опитування = 20 балів
Опитування, участь у дискусіях	4 бали×7 опитування = 28 балів

Виконання тестових завдань	1 бал×20 тестових завдань =20 балів
Виконання завдань самостійної роботи	2 бали×10 завдань = 20 балів
Реферат , презентація	6 бал×2 =12 балів;
Разом	100лів

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни для заочної форми навчання

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти						Разом
	Конспектування	Опитування	Розв'язуванням тестів	Самостійна робота			
				Завдання сам. роб.	Реферат, презентація	Контрольна робота	
Тема 1. Спілкування як соціальний феномен	2	-	20	2			4
Тема 2. Мистецтво правильно мислити і говорити. Уміння слухати.	2	4		2			8
Тема 3. Ділове спілкування та його особливості.	2	4		2			28
Тема 4. Форми обговорення ділових проблем.	2	-		2			4
Тема 5. Ділові зустрічі та переговори.	2	-		2			4
Тема 6. Взаєморозуміння та конфлікти у спілкуванні.	2	-		2			4
Тема 7. Керівник – ключова фігура в професійній діяльності.	2	-		2			4
Тема 8. Службовий етикет: моральні принципи та засади.	2	-		2			4
Тема 9. Етика та етикет у діловому спілкуванні з іноземцями.	2	-		2			4
Тема 10. Етика наукової діяльності: основні положення та виклики сьогодення. Академічна доброчесність.	2	-		2			4
Реферат, презентація	-	-			6 6		12
Індивідуальне завдання (контрольна робота)	-	-	-	-	-	20	20
Разом	20	8	20	20	12	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни для денної форми навчання

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Конспектування	Опитування	Розв'язуванням тестів	Самостійна робота		
				Завдання сам. роб.	Реферат, презентація	
Тема 1. Спілкування як соціальний феномен	2	4	20	2		8
Тема 2. Мистецтво правильно мислити і говорити. Уміння слухати.	2	4		2		8
Тема 3. Ділове спілкування та його особливості.	2	4		2		8
Тема 4. Форми обговорення ділових проблем.	2	4		2		8
Тема 5. Ділові зустрічі та переговори.	2	-		2		4
Тема 6. Взаєморозуміння та конфлікти у спілкуванні.	2	4		2		8
Тема 7. Керівник – ключова фігура в професійній діяльності.	2	4		2		8
Тема 8. Службовий етикет: моральні принципи та засади.	2	-		2		4
Тема 9. Етика та етикет у діловому спілкуванні з іноземцями.	2	-		2		4
Тема 10. Етика наукової діяльності: основні положення та виклики сьогодення. Академічна доброчесність.	2	4		2		28
Реферат, презентація	-	-		6 6	12	
Разом	20	28	20	20	12	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Борг Джеймс. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування / перекл. Н. Лазаревич. К. : Вид-во Фабула, 2019. 304 с.
2. Гриценко Т.Б., Гриценко С.П., Іщенко Т.Д., Мельничук Т.Ф., Чуприк Н.В., Анохіна А.П. Етика ділового спілкування. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 344 с.
3. Лесько О.Й., Прищак М.Д., Залюбівська О.Б., Рузакова Г.Г. Етика ділових стосунків : навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2011. 310 с.
4. Пантелюк М.І., Маруніч І.І., Гайдаєнко І.В. Ділове спілкування та культура мовлення. К : ЦУЛ, 2020. 224 с.
5. Чмут Т., Чайка Г. Етика ділового спілкування : навчальний посібник. Чернігів : Вид-во Знання, 2007. 204 с.

Допоміжні

1. Гах Й.М. Етика ділового спілкування : навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 160 с.
2. Галушко В. П. Діловий протокол та ведення переговорів. Вінниця Нова книга, 2002. 223с.
3. Зусін В.Я. Етика та етикет ділового спілкування : навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 224 с.
4. Палеха Ю.І. Етика ділових відносин. К. : Кондор, 2008. 356 с.
5. Ділові контакти з іноземними партнерами : Навч-практ. посіб. для бізнесмена / Уклад. Ю.І. Палеха. К. : Вид-во Європейського ун-та, 2004. 283 с.
6. Етика ділового спілкування : курс лекцій. / Т.К. Чайка, М.П. Лукашевич, І.Б. Осечинська. К.: Вид. МАУП, 1999. 208 с.
7. Етика та психологія ділових відносин : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Під ред. Т.Е. Андреевої. Х. : Бурун Книга, 2004. 143 с.
8. Загнітко А.П., Данилюк І.Г. Українське ділове мовлення : професійне і непрофесійне спілкування. Донецьк : ТОВ ВКФ «БАО», 2004. 480 с.
9. Зубенко Л.Г., Немцов В.Д. Культура ділового спілкування : навч. посіб. К. : «Ексоб», 2002. 200 с.
10. Ільченко А.М. Теоретичні аспекти комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти в сучасній науковій парадигмі. *Мова і міжкультурна комунікація : теорія та практика* : колективна монографія / за наук. ред. Н. Сизоненко. К. : Вид-во Ліра-К, 2020. С.198–204.
11. Кукушкин В.С. Деловой этикет: учеб. пособ. для студ, обуч. по спец. «Менеджмент», «Социальная работа», «Референт-переводчик». М.; Ростов н/Д. : Издательский центр «Март», 2003. 223 с.
12. Лозовой Р.О. Культура особистості та етикет: посіб. / В.О. Лозовой, О.В. Уманець, М.Б. Ценко. Х. : Регіон-інформ, 2004. 112 с.
13. Малахов В. Етика спілкування : навчальний посібник. К. : Либідь, 2006. 400 с.
14. Мова і міжкультурна комунікація : теорія та практика : колективна монографія / за наук. ред. Н. Сизоненко. К. : Вид-во Ліра-К, 2020. 256 с.
15. Палеха Ю. І. Ділова етика : навч. посіб.. 4-те вид. К. : Вид.-во Європейського ун-ту, 2002. 181 с.
16. Потелло Н.Я., Скиртач Г.Е. Українське ділове мовлення і спілкування : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : МАУП, 2003. 440 с.
17. Психология и этика делового общения : учебник для вузов / Под. ред. проф. В.Н. Лавриненко. 4-е изд. М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. 415 с.
18. Кубрак О.В. Етика ділового повсякденного спілкування. Суми : ВТД «Університетська книга», 2002. 208 с.
19. Кузнецов И.Н. Современный этикет. М. : Дашков и К, 2004. 496 с.
20. Чмут Т.К., Чайка Т.Л. Етика ділового спілкування : навчальний посібник. 3-є вид., стереотипне. К. : Вікар, 2003. 223 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. URL : <http://www.slovnyk.net>
2. Етика ділового спілкування : / за редакцією Т.Б. Гриценко, Т.Д. Іщенко, Т.Ф. Мельничук / навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2007. 344 с. URL: http://www.cul.com.ua/preview/Etika_dilovogo_spilk_Gricenko.pdf
3. Лінгвістичний портал з української мови. URL: www.mova.info .
4. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин : навч. посіб. К. : Кондор, 2007. 359 с. URL : http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR1/CD/ETUKA_DV.pdf
5. Український правопис. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onov1-pravo.pdf>
6. Чмут Т.К., Чайка Т.Л. Етика ділового спілкування : навчальний посібник. 3-є вид., стереотипне. К. : Вікар, 2003. 223 с. URL : <https://subject.com.ua/pdf/38.pdf>